

CỔ TÍCH BUỒN!

(Tâm Bút)

I.

Hôm qua, Oct. 14/2020, nhận thư Nguyễn Văn Hùng Hà Nội, có đoạn:

“Đầu tháng 11 này chúng con sẽ có thêm đứa con trai thứ hai. Một sự thú vị là cái tên Hải Đăng của cháu đã được con rút ra từ các bài viết và những tác phẩm của Cô. Khi đọc Cô, con luôn thấy Cô lui thủi một mình cho dù bên ngoài xảy ra bao nhiêu ồn ào, xao động. Những con chữ nói là dịu dàng nhưng thật cứng cỏi và thẳng thắn. Ngọn hải đăng trên biển cũng hết như vậy. Mặc bao sấm giạt sóng dòn, nó vẫn đứng yên soi rọi ánh sáng cho những con tàu lênh đênh ngoài khơi xa.”

Mấy lúc gần đây, đêm nào ngủ cũng gặp ác mộng về Âu Cơ. Không hiểu tại sao? Tinh giậy, trái tim lúc nào cũng đập thình thịch.

Căn phòng tôi nằm khoảng giữa, nhìn ra vườn. Phòng Âu Cơ phía sau, bao quanh là các vòm cỏ thụ. Phòng Vân San ở nhà trên, phía trước. Ba nơi chôn đều có lối đi và những sinh hoạt riêng biệt.

Phòng tôi cách phòng Âu Cơ một con đường mòn, dài khoảng 30 feet. Vậy mà sao cả hai căn đều trông thật “nghìn trùng xa cách”! Tôi luôn luôn thấy “ngao ngán” khi nhìn qua cửa sổ cái vẻ lảm lì của đứa con rể, cũng “sợ nhìn” cả khuôn mặt lạnh băng của Âu Cơ. Với vợ chồng San thì đều là khách sáo; chẳng hiểu tại sao nữa?

Ba mẹ con ở cùng một nhà mà đúng là ba khung trời “biệt ly đến chừng vô tận!” Lúc nào tôi cũng tưởng như đang “đợi chờ một biến cố”, tâm tư hồi hộp.

Không nên đổ cho đại dịch Virus Vũ Hán làm tê liệt toàn nước Mỹ, mà phải nói rằng sự xa lạ ở bề mặt con người mới chính là “tai ương” vây bủa trái tim! Do đó ngày đêm tôi cứ rút vào phòng cùng con chó Sea-Sea màu trắng, tìm cách TỰ MÌNH CỎI TRÓI. Gom lại chỉ trong hai hành động: Viết và Suy Nghĩ.

Tôi suy nghĩ điều gì? Đủ thứ! Đủ rồi ở tận cùng của những lần suy nghĩ, chỉ những gì gọi là “đáng ngay lúc ấy” mới được cất trong trí nhớ. Bằng không, tôi bắt buộc cái đầu tấy xóa đi ngay.

Lấy ví dụ: Lúc bất thần hiện ra trong óc bài Over The Rainbow hay Blue Sky tuyệt vời để có thể nhớ lại những ngày tháng âm nhạc tuyệt vời, tức thì tôi bật lên tiếng kêu nho nhỏ “Không! Đừng nhớ! Đừng nhớ!”

Lấy ví dụ, khi nhìn thoáng qua con rể hay con dâu, tôi nghĩ nhanh đến “Nỗi nhớ cha nhớ mẹ, nhớ Sài Gòn–Dalat” trong nội tâm chúng mà thương cho chúng.

Lấy ví dụ, trước cái vẻ sẵn sàng để nổ bùng "*Mẹ lúc nào cũng con Giấy, con Giấy!*" của Vân San, lại nghĩ liền đến tuổi thơ thiếu tình mẹ và những khó khăn trong việc làm hiện tại..., ngay lập tức hình ảnh đứa con dâu trở nên là "một đền bù đáng giá" GIÙM tôi.

Đó là cách quen thuộc tôi dùng "cởi trói" trái tim khỏi những lao xao thực tại. Sự "ngồi đọc lại các bài viết ắp đầy tình mẫu tử", hay "miệt mài trên những con chữ dù-vui-dù-buồn trải qua với hai đứa con ngày xưa" chính là những viên thuốc quý báu vỗ về được tâm hồn tôi những đêm mất ngủ giữa khuya. (Rất may rằng tôi là nhà văn nên tất cả kỷ niệm trong mấy chục năm đều được ghi xuống hết trên chữ nghĩa).

Đây không phải "chạy trốn", mà chính là "đối diện". Tôi KHÔNG đi tìm và SỐNG TRONG thời gian đã mất, mà chỉ là NÍU KÉO vào cái Đẹp quá khứ để dễ dàng THA THỨ và CHẤP NHẬN được hết những đau khổ ê chề ở hôm nay.

II.

Cũng hôm qua, đọc lời thư một nữ độc giả gửi từ Paris "*Em cầu xin Thượng Đế che chở tâm hồn lung linh của chị*", trái tim tôi bật lên xúc cảm (trên cả hai khía cạnh tôn giáo và chữ nghĩa).

Thật quý báu với sự "*cầu xin Thượng Đế che chở*", và cũng rất xác thật với cái "*tâm hồn lung linh của chị.*"

Đúng vậy! Chỉ Thượng Đế mới che chở được cho tôi KHỎI BỊ sợ hãi cuộc đời đến biến thành ác mộng trong các đêm ngủ. Và cũng đúng, hai chữ "lung linh" được dùng quá đẹp, gợi lên hình ảnh ngọn nến VỪA ĐỦ ánh sáng soi rọi CHO ĐỪNG LẠC LỐI trên con đường tôi cứ mãi một mình "lủi thủi" bước đi.

Đi tìm cái gì? Tôi chẳng biết. Cứ thấy mình lằm lũi đi hoài, tìm hoài, mặc cho thế sự xoay vần, mặc cho tình cảm tan nát.

"If you love something

Set it free!

If it comes back to you, it's yours

If it doesn't, it never was!"

LÀ chủ trương tôi luôn luôn thực hiện trên tất cả mọi khía cạnh trải qua của đời mình. Đồng thời cũng luôn luôn tin điều đi tìm sẽ KHÔNG LÀ vô vọng, mà "nó" vẫn hiện hữu đâu đó giữa cuộc sống, ở cuối lương tâm con người, ở góc khuất lấp nhất của trái tim hai đứa con mình.

Có thể rằng sau khi tôi nằm xuống, điều đi tìm hoài mới thực sự xuất hiện? Nhưng thà thế! Và, tôi vẫn giữ niềm tin ấy một cách kiên trì trong cái “tâm hồn lung linh” trên “những bước chân lủi thủi” cô đơn.

III.

Một kỷ niệm kể ra như một chứng minh cho sự hóa giải diệu kỳ đã viết. Câu chuyện này, mỗi lần nhớ là đều hiện nhanh trong trí tôi hai giai đoạn sống. + Một, ngay lúc xảy ra tại San Jose tháng 3/1996. + Và một, một đêm tại khách sạn 36 Trần Phú Nha Trang, tháng 5/2017, ngồi nghe biển réo, ghi xuống trong tác phẩm Bi Kịch Một Nhà Văn.

Cả hai thời gian đều đẹp. Động lại giữa hồn SAU KHI đọc chỉ là cái Đẹp. Cái Đẹp giúp tôi tha thứ và quên hết. Cái Đẹp đẩy lui tất cả những nát lòng xảy ra trong tình mẹ con từ đã 6 năm.

Âu Cơ tỏ ra buồn hẳn vì sự nát tan của bố mẹ, tính tình mấy lúc gần đây trở nên bấn gắt. Hình như nó cảm nhận một biến cố rất lớn đang sắp sửa xảy ra cho tất cả mọi người mà nó là nạn nhân bị thiệt thòi hơn hết. Tôi thương nó quá! Mới 8 tuổi đã phải bị cuốn vào cái vòng thống khổ! Cuộc đời nó rồi sẽ ra sao khi ngày nay đã lờ nhìn tận mắt quá sớm những tan nát xảy đến trong gia đình?

(...)

/ Chiều **thứ ba 19/3/1996, TNH dự định chờ tôi xong học trò sẽ cùng nhau đi bỏ pin vào cái đồng hồ tôi, như lời đã hứa. Tuy nhiên khi biết tôi đang còn bận dạy, TNH nói:*

"VẬY, ĐỂ BỐ ĐI MỘT MÌNH."

Âu Cơ đang làm bài, ngẩng lên đòi theo, TNH lắc đầu không chịu. Mặt nó đăm buồn hẳn. Tôi đọc rõ tâm trạng nó, nói với TNH:

"Bố nên cho Âu Cơ đi!"

Thế là cha con cùng ra xe.

Trở về, nó đưa khoe Bà Ngoại một đồng bút chì. Bà Ngoại hỏi:

"Con có cả trăm cây bút chì, sao còn đòi mua thêm để tốn tiền bố?"

Nó đáp:

"Lần cuối bố mua cho con mà!"

Ôi! Cái "lần cuối" này sao mà đau đớn cho một đứa nhỏ chỉ vừa 8 tuổi! (...)

Lòng tự nguyện, bằng mọi giá, tôi phải đền bù cho Âu Cơ một hạnh phúc lớn để xóa tan những nỗi khổ đau mà Định Mệnh đã gây ra trên cuộc đời đứa con gái nhỏ thân yêu.

(...)

Tôi kêu nó lại, ôm vào lòng, xin lỗi nó và nói:

"Bố đi rồi bố sẽ về. Con vẫn còn Bà và Mẹ bên cạnh kia mà. Mẹ sẽ thương con gấp nhiều lần hơn trước.

Ấu Cơ bật nói:

"Vời đũa con nít nào thì mỗi ngày cũng đều là cái 'happy day' của tụi nó, còn con sao không có 'happy day'?"

Tôi cãi:

"Con có nhiều 'happy days' chứ? Những khi bố mẹ đưa con đi phố mua đồ chơi, đi ăn, đi Santa Ana, San Francisco... là 'happy days' đó."

Mặt buồn so hần, Ấu Cơ đáp:

"Cái ấy lâu rồi. Từ hôm Noel đến giờ con chỉ có những ngày buồn và một ngày buồn nhất."

Tôi hỏi:

"Ngày buồn nhất của con là ngày nào vậy?"

Nó đáp nhanh không do dự:

"Ngày mai bố đi!"

Tôi muốn ứa nước mắt...

Chìa cho tôi lá thư viết tay, Ấu Cơ nói:

"Con viết cho bố thư này. Bây giờ con cho Mẹ đọc, nhưng con sẽ dán kín lại và chỉ đưa cho bố khi bố sắp sửa lên máy bay."

Nó nói thêm, điệu bí mật:

"Con muốn làm cho 'ông' hối hận khi đọc thư con."

*/ Ấu Cơ viết:

"Don't open this until you get to sit on the plane!

Mar. 21/1996

Dear Dad,

Why do you have to go away? I will miss you. Will you miss me? Remember to write to me! You have to swear you will come home and live with me and mother. Or else, I will miss you. I love you and mother very much. I hope you and mother will love each other again. Mother says she still love you. Do you know why she took the drug Valium? She took it because of you. She said that she doesn't want you to go. She and I will love you forever. I hope you will love us forever too. I want to cry when we talk about this. I will miss you a lot. Will you miss me and mother? I wish I could see you both kissing each other and hugging together. And enjoy living together.

Love, Ấu Cơ."

Đợi tôi đọc xong, nó nói:

"Mẹ biết không, tối hôm qua con tự động lên nằm trên giường xem TV với bố. Nghĩ đến điều bố gần đi rồi, con buồn đến muốn khóc mà không khóc.

Tôi kêu lên:

"Tại sao con không khóc? Con cứ việc khóc to, không chùng nhờ vậy mà bố chịu ở lại."

Nó lắc đầu, nói thật nghiêm trang:

"Không, con không khóc. Bố muốn đi, mình khóc Bố cũng bỏ đi. Con không khóc, nhưng con quay mặt qua chỗ khác, lấy cái mền đắp lên má và nước mắt cứ chảy dài xuống ngay chỗ này Mẹ ạ." (Vừa nói, nó vừa giơ một ngón tay chỉ lên má trái.)

Sao thật nát lòng với những điều không thể không nhìn thấy?

***/ San Jose, thứ Hai 25/3/1996.**

Buổi sáng đưa Âu Cơ đi bộ đến trường. Con bé xinh đẹp, cao gần bằng mẹ, tỏ ra vui đặc biệt khi được mẹ đưa đi học. Nó nói:

"Con thấy vừa nhớ bố nhưng cũng vừa thấy không có bố, mình cũng 'normal' thôi!"

Tôi đau lòng quá cho sự ngây thơ của nó, hỏi:

"Normal nghĩa là sao?"

Nó không biết cách nào giải thích.

Đến sân trường, chưa tới giờ vào lớp, tôi không nở rời nên ngồi lại trên một bụi cây thật lâu với nó. Nó không ra chơi với lũ bạn, cứ dựa đầu vào ngực tôi mà nói:

"Con thương mẹ lắm. Con rất hạnh diện vì có người mẹ đàn ông như mẹ."

Tôi cười:

"Đàn ông là thế nào?"

"Là không giống như bố, bỏ con mình mà đi!"

Tôi giải thích:

"Bố đi để viết văn. Ở với mẹ, bố viết không nổi. Nhưng rồi sẽ có ngày bố quay lại."

Nó gật đầu:

"Con biết bố sẽ về 'nhưng sẽ KHÔNG ở trong nhà mình nữa'."

Tôi ngạc nhiên:

"Tại sao không? Mẹ vẫn cho bố về mà!"

Nó đáp:

"Mẹ cho, bố cũng không về vì mắc cỡ với mẹ. Con biết. Mà con cũng nói nhiều lần như vậy với bố trước ngày bố bỏ đi."

(Tôi thật lòng kinh ngạc vì sự thông minh quá độ của Âu Cơ!)

Khi tôi hỏi:

"Sao con không ra chạy nhảy với đám bạn?"

Nó lắc đầu:

"Con không thích!"

"Vậy con làm gì trong các giờ ra chơi ấy?"

Nó đáp nghiêm trang:

"Con ngồi viết nhật ký. Máy đưa bạn con đòi xem, con không chịu. Tụi nó bắt chước con nên cũng viết nhật ký."

Đôi mắt Âu Cơ sáng lên, vẻ hãnh diện:

"Mẹ biết không, tụi con lập được một cái group viết văn (xong, trở ngón tay vào ngực), chính con là người đưa ra cái idea đó."

Ôi! Tôi thật tiếc cho TNH! Mắt tôi đã đành, mà còn mắt luôn đưa con gái thông minh xinh đẹp như Âu Cơ nữa.

IV.

A POEM FOR MOTHER ON MY 12th BIRTHDAY

(Trần Nghi Âu Cơ).

Dear Mother,

I want to tell You

my three little secrets

I know You will care

I know You will share

my sorrow and tears

I know You will listen

by all your pure soul

You are more special

than my life

and my heart

More special than my friends

and some happiness I can get

because You are that happiness

You are more precious

*than money, gold, or silver
 I want to thank You
 because it was You
 who gave me life
 who was the wife of my Father
 But it was not Him
 who raised me up
 It was not Him
 who stayed with me when I cried
 It was You by my side
 whenever I'm sick
 I love You so much!
 My dearest Mommy!
 (Cali, Oct. 9/1999, my 12th birthday).*

***/ (TTBG chuyên Việt ngữ)**

**BÀI THƠ TẶNG MẸ TRONG
 NGÀY SINH NHẬT THỨ 12 CỦA TÔI.**

*Mẹ ơi,
 Con muốn thừa với Mẹ
 ba điều bí mật nhỏ của con
 Con biết Mẹ sẽ quan tâm
 Con biết Mẹ cùng chia sẻ
 nỗi buồn và nước mắt của con
 Con biết Mẹ sẽ nghe
 bằng trọn tâm hồn của Mẹ
 Mẹ đặc biệt hơn
 đời của con
 và trái tim con
 Đặc biệt hơn đám bạn con
 và vui thú nào con có
 bởi Mẹ là niềm vui thú đó*

*Mẹ quý hơn
 tiền hay vàng, bạc
 Con muốn cảm ơn Mẹ
 bởi vì Mẹ
 đã cho con cuộc đời
 Mẹ là người vợ của Bố
 Nhưng không phải Bố
 nuôi con lớn
 Không phải Bố
 ở với con khi nào con khóc
 Mà chỉ là Mẹ cạnh bên
 bất cứ lúc nào con bệnh
 Con thương Mẹ lắm!
 Mẹ rất yêu dấu của con!
 (Cali. 9 tháng 10/1999, ngày sinh nhật thứ 12 của tôi.)*

V.

KẾT.

“Vì có những lúc các con thương Mẹ
 Mẹ cảm ơn các con!
 Và bây giờ trong một đời sống khác
 Mẹ ước mong rằng
 các con sẽ được sung sướng hơn.”
 []

*Trần Thị Bông Giấy
 (Bài viết xong tại San Jose, thứ Năm Oct. 15/2020 5:35 chiều).*

[]